

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д.
УШИНСЬКОГО»

Ірхіна Ю.В.

методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни
«Методи інтегративного навчання»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (китайська)).

Одеса
2025

УДК: 378:37.016:811.111(07)

Рекомендовано Вченою радою державного закладу: «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (протокол № від . .2025)

Рецензенти:

О.М. Ситько – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ

А.А. Юмрукуз – кандидат філологічних наук, доцент кафедри західних і східних мов та методики їх навчання Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Ірхіна Ю.В.

Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Методи інтегративного навчання» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (китайська)). Одеса. 2025. 52 с.

Методичні рекомендації включають усі необхідні відомості щодо завдань і змісту практичних занять, організації ключових форм оцінювання, результативності виконаних вправ, а також завдання для самостійного опрацювання матеріалу студентами. У посібнику зібрано тексти та вправи, які допоможуть опанувати інтегративні методи навчання та сформувати вміння організовувати сучасний освітній процес із застосуванням таких методів.

Навчально-тематичний план дисципліни

Семінар-практикум: Сутність, історія виникнення та розвиток інтеграції в освіті. Дослідження фундаментальних концепцій інтеграції в освіті та її історичного розвитку від початку до сучасності. Підходи до інтеграції в освіті від її перших згадок до сучасних стратегій та методів.	5
Майстер-клас: Формування наскрізних умінь учнів у процесі інтегрованого навчання. Важливість наскрізних умінь (критичне мислення, співпраця, комунікація). Приклади успішних практик та інструменти для розвитку цих умінь.	5
Семінар- тренінг: Аналіз підходів до інтеграції в освіті. Категоризація різних методів інтеграції, що використовуються в освітніх закладах. Дослідження інтегративних моделей, таких як тематична, діяльнісна та проектна інтеграція.	5
Проект-дослідження: Оцінка потенційних викликів та переваг, пов'язаних із впровадженням інтеграції в освітніх системах. Ключові проблеми інтегративного освітнього процесу, переваги для здобуття більш глибокого розуміння матеріалу та розвитку критичного мислення.	5
Тренінг -практикум: Тематичний підхід до інтегрованого навчання та його застосування в освітньому процесі. Сприяння тематичного підходу поглибленню засвоєнню матеріалу та розвитку міжпредметних зв'язків.	5
Вирішення практичних завдань: Діяльнісний підхід до інтегрованого навчання у сучасному освітньому процесі. Ефективність діялісного підходу у залученні здобувачів до активного навчання та спільної діяльності.	5
Майстер-клас з використанням квесту: Розробка інтегрованих навчальних програм в освітньому процесі. Принципи і практики, що використовуються при розробці інтегрованих навчальних програм в освітньому процесі.	5
Проект-дослідження: Оцінка інтегративних підходів та їх вплив на ефективність навчання. Інтегрований підхід як чинник розвитку критичного мислення, комунікаційних навичок та сприяння підготовці до життя поза освітнім процесом.	5

Зміст

Вступ.....	5
Тема 1. Сутність, історія виникнення та розвиток інтеграції в освіті.....	6
Тема 2. Формування наскрізних умінь учнів у процесі інтегрованого навчання	10
Тема 3. Аналіз підходів до інтеграції в освіті.	14
Тема 4. Оцінка потенційних викликів та переваг, пов'язаних із впровадженням інтеграції в освітніх системах.	18
Тема 5. Тематичний підхід до інтегрованого навчання та його застосування в освітньому процесі.	22
Тема 6. Діяльнісний підхід до інтегрованого навчання у сучасному освітньому процесі.	26
Тема 7. Розробка інтегрованих навчальних програм в освітньому процесі.....	33
Тема 8. Оцінка інтегративних підходів та їх вплив на ефективність навчання.	37
Topics for scientific research.....	42
<u>Test</u>	43
<u>Рекомендована література</u>	49

Вступ

Методичні рекомендації складено відповідно до робочої програми «Методи інтегративного навчання» та адресовано студентам бакалаврату спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (китайська)), а також усім, хто бажає вдосконалити навички взаємодії та комунікації у навчальному процесі. Інтегративні методи, зокрема тематичні круглі столи, брейнстормінг, аналіз конкретних ситуацій, дебати, симуляційні вправи, а також міні-дослідження та практикуми, мотивують здобувачів до глибокого засвоєння знань і створюють сприятливі умови для повноцінної участі у процесі навчання.

Основний акцент у методичних рекомендаціях робиться на використанні набутих компетентностей у реальних ситуаціях, що відповідає сучасним запитам до освітнього середовища. Інтегративні методи розвивають не лише вміння співпраці та аналізу, але й навички самостійного дослідження, обговорення та ефективного застосування інформації. Завдяки цьому студенти не обмежуються теорією, а активно опановують способи залучення інтегративних технологій у різноманітні професійні та навчальні ситуації. Заняття включають різні види взаємодії, що сприяють зацікавленості, постійній активності та продуктивному обміну думками.

Цей посібник передбачає виконання завдань як у груповій, так і в індивідуальній формі, що дозволяє студентам закріпити знання та покращити свої навички ефективної комунікації, необхідні для успішної діяльності в освітній сфері та інших професійних галузях. Така структура дозволяє здобувачам розвинути професійні компетенції завдяки інтегративному підходу, а також сприяє формуванню самоорганізації, цілеспрямованості та позитивного ставлення до самостійного навчання.

Заняття 1. **Сутність, історія виникнення та розвиток інтеграції в освіті**

Інтеграція в освіті є складним і багатовимірним явищем, яке має на меті поєднання різних знань, дисциплін та освітніх підходів для забезпечення цілісного розвитку особистості. В основі інтеграції лежить ідея про те, що навчання стає більш ефективним, коли знання та вміння, здобуті в одній галузі, застосовуються в іншій, створюючи міжпредметні зв'язки. Інтеграція спрямована на подолання фрагментації освітнього процесу і формування цілісного бачення світу у здобувачів освіти.

Історія виникнення ідеї інтеграції в освіті сягає давніх часів. В античній Греції навчання вже базувалося на поєднанні риторики, логіки, філософії та фізичних вправ, що відображало цілісний підхід до виховання гармонійної особистості. У середньовічних університетах система "сім вільних мистецтв" також демонструвала ранню форму інтеграції, об'єднуючи різні дисципліни в єдине освітнє ціле.

Розвиток інтеграції набув особливого поширення у XX столітті. Поштовхом для цього стало усвідомлення необхідності адаптації освіти до швидко змінного світу та нових викликів суспільства. Одним із вагомих кроків на шляху інтеграції стало запровадження міждисциплінарного навчання. Такі методи, як проєктне навчання, тематичні тижні та інтегровані уроки, дають змогу учням застосовувати знання з різних предметів для вирішення реальних проблем.

Інтеграція в освіті сьогодні є одним із ключових принципів реформування навчальних систем у багатьох країнах світу, включаючи Україну. Вона активно використовується у навчальних планах, спрямованих на розвиток критичного мислення, творчих здібностей та формування ключових компетентностей. Інтеграція не тільки розширює горизонти знань, а й формує у здобувачів освіти важливі навички для життя, зокрема здатність співпрацювати, аналізувати і діяти комплексно.

У сучасному світі інтеграція в освіті стає особливо важливою через глобалізацію, яка змінює характер вимог до знань та навичок майбутніх

поколінь. Технологічний розвиток, економічні й соціальні зміни потребують нового підходу до навчання. Інтеграція допомагає врахувати ці зміни, залучаючи різні дисципліни до обговорення реальних ситуацій і проблем. Це сприяє розвитку у здобувачів освіти здатності мислити глобально та гнучко адаптуватися до нових умов.

Упровадження інтеграції також має значний вплив на педагогів. Викладачі змушені шукати нові форми роботи, застосовувати міждисциплінарні підходи та використовувати інноваційні технології для підготовки інтегрованих уроків. Це потребує постійного професійного розвитку й підвищення кваліфікації, але також відкриває нові можливості для творчої самореалізації. Взаємодія між учителями різних предметів підвищує ефективність освітнього процесу та створює середовище співпраці та взаємної підтримки.

Таким чином, інтеграція в освіті є не лише освітнім підходом, а й філософією, яка орієнтована на зростання особистості та гармонійне сприйняття світу. Вона сприяє підготовці сучасних громадян, здатних реагувати на виклики глобального світу й активно його змінювати.

Питання:

1. Які основні етапи розвитку інтеграції в освіті?
2. Як інтеграція впливає на формування світогляду учнів?
3. Які переваги інтегрованого навчання у порівнянні з традиційними методами?
4. Які ключові принципи інтеграції в освіті?
5. Як технології сприяють інтеграції в навчальному процесі?
6. Які виклики можуть виникнути при впровадженні інтеграції в освітніх закладах?
7. Яким чином інтеграція допомагає учням розвивати креативність?
8. Які предмети найчастіше інтегруються в освітніх програмах?
9. Які методи оцінювання використовуються в інтегрованому навчанні?

10. Яка роль викладача в процесі інтеграції навчальних дисциплін?

Теми для обговорення:

1. Вплив інтеграції на академічні успіхи учнів.
2. Співпраця між різними предметами: приклади та перспективи.
3. Виклики інтеграції в контексті різноманітності учнів.
4. Роль батьків у підтримці інтегрованого навчання.
5. Порівняння інтегрованих та традиційних підходів у навчанні.

Проекти-дослідження на тему "Сутність, історія виникнення та розвиток інтеграції в освіті":

1. Аналіз історичних етапів інтеграції в освіті: від теорії до практики.
2. Вивчення ролі технологій у розвитку інтеграції в освіті.
3. Дослідження прикладів успішної інтеграції навчальних дисциплін у різних країнах.
4. Оцінка впливу інтеграції на успішність учнів у сучасному світі.
5. Розробка рекомендацій для впровадження інтеграції в навчальних закладах.

Семінар-практикум: "Сутність, історія виникнення та розвиток інтеграції в освіті"

Мета:

Ознайомити учасників із сутністю інтеграції в освіті, її історичним розвитком та сучасними тенденціями; підвищити обізнаність щодо методів і підходів інтеграції у навчальних програмах; розвинути вміння застосовувати інтеграційні принципи на практиці.

Тривалість: 3 години

1. Вступна частина (20 хвилин)

- Привітання учасників.
- Оголошення мети та завдань семінару.

- Ознайомлення з планом заходу.
- Вправа на "очікування" учасників: кожен учасник коротко розповідає, чому, на його думку, важлива інтеграція в освіті.

2. Теоретичний блок (40 хвилин)

- **Сутність інтеграції в освіті:** визначення поняття, основні принципи.

Презентація з прикладами, обговорення.

- **Історія виникнення та розвиток інтеграційних підходів:** від античної освіти до сучасних міждисциплінарних моделей.

Дискусія за ключовими датами та етапами розвитку.

3. Практичний блок (60 хвилин)

- **Робота в малих групах:** створення схеми інтеграції на прикладі конкретного навчального предмета (наприклад, інтеграція історії та літератури, або математики та фізики).
- **Презентація результатів роботи груп:** кожна група представляє свою схему, пояснює її переваги для навчання учнів.
- **Обговорення викликів і проблем, з якими можуть зіткнутися педагоги під час реалізації інтеграційних підходів.**

4. Сучасні підходи до інтеграції (30 хвилин)

- **Інноваційні методи:** тематичне навчання, проєктне навчання, STEAM-підходи (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics).
- **Роль цифрових технологій в інтеграції:** інтерактивні платформи, онлайн-курси та інструменти.

5. Заключна частина (30 хвилин)

- Вправа "Рефлексія": кожен учасник ділиться своїми враженнями та новими ідеями, які він зможе застосувати у своїй педагогічній діяльності.
- Підведення підсумків семінару.

Заняття 2. Формування наскрізних умінь учнів у процесі інтегрованого навчання

Інтегроване навчання є інноваційним підходом, що дозволяє формувати у школярів комплексні знання та навички, які відповідають сучасним вимогам. Одним із головних аспектів цього підходу є розвиток наскрізних умінь – тобто вмінь, які можна використовувати у різних навчальних і життєвих ситуаціях. Такими вміннями є критичне мислення, комунікативні здібності, здатність працювати в команді, ефективне управління інформацією, а також вміння самостійно вирішувати проблеми та адаптуватися до нових умов. У рамках інтегрованого навчання наскрізні вміння набувають особливого значення, адже завдяки цьому підходу учні мають можливість працювати над проєктами, що об'єднують знання з різних галузей.

Процес формування наскрізних умінь може бути організований через тематичні уроки, на яких вивчаються одразу кілька дисциплін. Наприклад, на уроці з теми "Збереження довкілля" учні можуть поєднувати знання з біології, географії та іноземної мови, а також формувати вміння досліджувати екологічні проблеми, пропонувати рішення та презентувати їх англійською мовою. Такий підхід сприяє більш глибокому розумінню матеріалу та розвиває вміння передавати свої знання іншим, що є важливою частиною процесу навчання.

Ще одним ефективним методом формування наскрізних умінь є проєктна діяльність, яка залучає учнів до колективної роботи над спільними завданнями. У процесі виконання проєкту учні взаємодіють одне з одним, розподіляють завдання, вчаться відповідально ставитися до роботи, допомагати один одному. Наприклад, при розробці проєкту зі створення веб-сайту, який інформує про способи збереження водних ресурсів, учні застосовують навички з ІТ, математики та мови, що дозволяє їм побачити реальне застосування своїх знань та умінь.

Інтегроване навчання також підкреслює важливість рефлексії – учні оцінюють свою діяльність, аналізують помилки та намагаються знайти шляхи для покращення своїх результатів. Рефлексія допомагає учням краще

усвідомлювати, які саме уміння вони розвивають і як їх можна використовувати у майбутньому. Це сприяє формуванню самостійності та критичного мислення, а також підвищує їхню впевненість у власних силах. Завдяки цьому підходу учні стають більш підготовленими до життя у сучасному суспільстві, де наскрізні вміння мають ключове значення для успішного вирішення завдань і досягнення особистих та професійних цілей.

Питання:

1. Що таке наскрізні уміння і чому вони важливі?
2. Яким чином інтегроване навчання сприяє розвитку наскрізних умінь?
3. Які приклади наскрізних умінь можуть бути застосовані на практиці?
4. Як інтеграція предметів допомагає учням вчитися застосовувати знання?
5. Які методи навчання найбільш ефективні для формування наскрізних умінь?
6. Яка роль викладача у формуванні наскрізних умінь учнів?
7. Як інтеграція сприяє розвитку комунікативних навичок?
8. Які виклики можуть виникнути при впровадженні інтеграції для формування наскрізних умінь?
9. Як оцінюються наскрізні уміння учнів у навчальному процесі?
10. Яка важливість розвитку критичного мислення в інтегрованому навчанні?

Теми для обговорення:

1. Різниця між наскрізними уміннями та традиційними знаннями.
2. Значення групової роботи у формуванні наскрізних умінь.
3. Виклики та переваги інтегрованого навчання для учнів з різними потребами.
4. Роль сучасних технологій у формуванні наскрізних умінь.
5. Порівняння традиційних і інтегрованих підходів до навчання.

Проекти-дослідження на тему "Формування наскрізних умінь учнів у процесі інтегрованого навчання":

1. Дослідження ефективності різних методів навчання у формуванні наскрізних умінь.
2. Аналіз прикладів успішної інтеграції навчальних дисциплін для розвитку наскрізних умінь.
3. Вивчення впливу інтегрованого навчання на успішність учнів у практичних завданнях.
4. Розробка навчальних програм, що акцентують на формуванні наскрізних умінь.
5. Оцінка ролі викладача у процесі інтегрованого навчання на формування наскрізних умінь.

Майстер-клас: "Формування наскрізних умінь учнів у процесі інтегрованого навчання"

Мета:

Розвинути в учасників майстер-класу навички інтеграції навчального матеріалу для формування наскрізних умінь учнів, ознайомити з методами і практичними інструментами інтегрованого навчання.

Тривалість: 3 години

1. Вступна частина (15 хвилин)

- Привітання учасників, представлення теми та цілей майстер-класу.
- Коротке обговорення поняття наскрізних умінь (критичне мислення, комунікативні навички, креативність, співпраця) та їх важливості у сучасній освіті.
- Вправа на "очікування": кожен учасник розповідає про свої професійні цілі щодо інтеграції.

2. Теоретичний блок (30 хвилин)

- **Що таке наскрізні вміння?**

Огляд основних наскрізних умінь, що формуються у процесі інтегрованого навчання.

- **Інтегроване навчання як платформа для розвитку наскрізних умінь:**

Приклади успішної інтеграції, коли знання з різних предметів поєднуються для досягнення практичних результатів.

3. Практичний блок (75 хвилин)

- **Вправа "Інтеграційний міст":**

Учасники створюють урок чи проєкт, де поєднуються щонайменше дві дисципліни з акцентом на розвиток одного або декількох наскрізних умінь (наприклад, іноземна мова + мистецтво для розвитку креативності).

- **Робота в малих групах:** кожна група розробляє свій приклад інтегрованого завдання. Учасники повинні показати, як їх завдання розвиває наскрізні вміння.

- **Презентація результатів роботи:** короткі презентації від кожної групи.

4. Інструменти та методи формування наскрізних умінь (30 хвилин)

- **Метод проєктів, рольові ігри, кейс-стаді:** як ці методи сприяють формуванню критичного мислення, комунікативних навичок, креативності та співпраці.

- **Практичні інструменти:** огляд сучасних цифрових платформ, що сприяють інтегрованому навчанню (наприклад, платформи для створення інтерактивних презентацій, колективної роботи в онлайні).

5. Підсумкова частина (30 хвилин)

- **Рефлексія учасників:** кожен ділиться, як він планує використовувати отримані знання та інструменти у своїй роботі.

- **Сесія запитань і відповідей:** обговорення реальних викликів та пошук спільних рішень.

- Підведення підсумків.

Заняття 3. Аналіз підходів до інтеграції в освіті

Аналіз підходів до інтеграції в освіті є важливим аспектом розвитку сучасних освітніх систем. Інтеграція в освіті передбачає об'єднання різних дисциплін та методів навчання для створення цілісного освітнього процесу. Це підходить не лише для полегшення навчання, але й для формування критичного мислення, креативності та комунікативних навичок учнів.

Серед основних підходів до інтеграції в освіті можна виділити три основні: міждисциплінарний, трансдисциплінарний та інтердисциплінарний. Міждисциплінарний підхід передбачає поєднання знань і методів різних дисциплін, що дозволяє учням вивчати теми з різних боків. Наприклад, учні можуть вивчати фізику через іноземну мову, що дозволяє їм одночасно здобувати нові знання в обох предметах, розвиваючи мовленнєві та наукові навички.

Трансдисциплінарний підхід фокусується на вирішенні реальних проблем, використовуючи знання з кількох дисциплін. Це означає, що учні мають можливість застосовувати знання на практиці, що сприяє глибшому засвоєнню матеріалу. Проектна діяльність, яка об'єднує математику, мистецтво та технології, дозволяє студентам створити реальний продукт, використовуючи різні навички та знання.

Інтердисциплінарний підхід передбачає інтеграцію знань з різних предметів для створення нових концепцій. Це дає можливість учням розвивати системне мислення, адже вони вчаться бачити зв'язки між окремими частинами знань і застосовувати їх у різних ситуаціях. Наприклад, вивчення екології може включати аспекти біології, географії та соціології, що дозволяє учням отримати комплексне розуміння цієї теми.

Отже, інтеграція знань, умінь та навичок з різних галузей забезпечує більш глибоке і змістовне навчання. Застосування інтегративних підходів у навчанні сприяє формуванню гнучких, креативних та критично мислячих особистостей, готових до викликів сучасного світу. Використання сучасних технологій, таких

як онлайн-ресурси та інтерактивні платформи, може суттєво покращити інтеграцію знань і навичок, створюючи умови для розвитку учнів.

Таким чином, інтеграція в освіті не лише сприяє розвитку знань, але й формує вміння, які необхідні для успішного функціонування в сучасному суспільстві. Інтеграція є важливим інструментом для підготовки учнів до реального життя, де міждисциплінарні зв'язки та комплексне мислення є необхідними для успіху.

Питання:

1. Які основні підходи до інтеграції в освіті ви знаєте?
2. Як тематичний підхід сприяє інтеграції знань?
3. Які переваги проектного підходу в інтегрованому навчанні?
4. Чим відрізняється міждисциплінарний підхід від тематичного?
5. Які виклики можуть виникнути при реалізації міждисциплінарного підходу?
6. Як інтеграція може вплинути на мотивацію учнів?
7. Яка роль викладача у впровадженні різних підходів до інтеграції?
8. Які приклади успішної реалізації інтеграції в навчальних закладах ви знаєте?
9. Як оцінюються результати інтегрованого навчання?
10. Чому важливо використовувати різні підходи до інтеграції в освіті?

Теми для обговорення:

1. Переваги та недоліки різних підходів до інтеграції в навчанні.
2. Роль співпраці між викладачами у впровадженні інтеграції.
3. Виклики, які стоять перед освітніми закладами при реалізації інтеграції.
4. Способи заохочення учнів до активної участі в інтегрованому навчанні.
5. Перспективи розвитку інтеграції в освіті.

Проекти-дослідження на тему "Аналіз підходів до інтеграції в освіті":

1. Порівняльний аналіз тематичного та проектного підходів до інтеграції.
2. Вивчення прикладів успішних міждисциплінарних проектів у навчанні.
3. Аналіз впливу різних підходів на результати навчання учнів.
4. Дослідження методів оцінювання результатів інтеграції в навчальному процесі.
5. Розробка рекомендацій для викладачів щодо використання різних підходів до інтеграції.

Семінар-тренінг: "Аналіз підходів до інтеграції в освіті"

Мета:

Поглибити знання учасників про підходи до інтеграції в освіті, розглянути переваги та виклики різних моделей інтеграції, сформувати практичні навички аналізу та використання інтегрованих підходів у навчанні.

Тривалість: 3 години

1. Вступна частина (15 хвилин)

- Вітальне слово та ознайомлення учасників з метою та завданнями семінару-тренінгу.
- Вправа "Знайомство": учасники називають своє ім'я, професію та коротко описують свій досвід інтегрованого навчання (якщо він є).

2. Теоретичний блок (30 хвилин)

- **Основи інтеграції в освіті:** визначення поняття, основні принципи.
- **Підходи до інтеграції:**
 - **Міжпредметна інтеграція:** об'єднання знань з різних дисциплін для розв'язання спільних завдань.
 - **Тематична інтеграція:** організація навчання навколо певної теми або проблеми.
 - **STEAM-підходи:** інтеграція науки, технологій, інженерії, мистецтва та математики.
- **Переваги та виклики кожного підходу:** короткий аналіз та порівняння.

3. Практичний блок (60 хвилин)

- **Групова робота:**

Учасники об'єднуються в малі групи та отримують завдання розробити інтегрований урок або проєкт, використовуючи один із підходів. Вони мають аргументувати вибір підходу, зазначити очікувані результати та виклики, які можуть виникнути.

- **Презентація групових робіт:** кожна група представляє свій проєкт, обґрунтовує використаний підхід і ділиться очікуваннями від його впровадження.

4. Аналіз переваг і викликів (30 хвилин)

- **Обговорення:** колективний аналіз представлених проєктів та ідей.
- **Проблемні питання:** чому деякі підходи можуть бути ефективнішими для певних груп учнів? Які проблеми можуть виникати під час реалізації інтеграції в конкретних освітніх умовах?

5. Інтерактивна вправа (20 хвилин)

- **"Картування інтеграційних підходів":** створення ментальної карти, де кожен учасник додає свої ідеї щодо покращення інтеграційного підходу у власній педагогічній практиці.

6. Підсумкова частина (25 хвилин)

- Вправа "Рефлексія": учасники обмінюються думками, що нового вони дізналися і як планують застосовувати отримані знання.
- **Сесія запитань і відповідей:** можливість обговорити реальні ситуації, які виникають у практиці.
- Підведення підсумків та розробка короткострокових планів для впровадження інтеграційних підходів у навчанні.

Заняття 4. Оцінка потенційних викликів та переваг, пов'язаних із впровадженням інтеграції в освітніх системах

Впровадження інтеграції в освітні системи є складним і багатогранним процесом, який має свої виклики та переваги. По-перше, однією з основних переваг інтеграції є можливість формування цілісного підходу до навчання, що дозволяє учням не лише здобувати знання, але й вміло їх застосовувати в різних контекстах. Це може суттєво підвищити їхню мотивацію та зацікавленість у навчальному процесі.

По-друге, інтеграція освітніх дисциплін може сприяти розвитку наскрізних умінь, таких як критичне мислення, креативність та командна робота. Ці навички є важливими для успішного навчання та подальшої професійної діяльності учнів. Інтеграція також може підвищити рівень співпраці між вчителями, оскільки вони працюють разом над створенням та реалізацією навчальних програм, що стимулює обмін досвідом та інноваційними підходами.

Проте, реалізація інтеграції в освітніх системах стикається з низкою викликів. Одним з них є недостатня підготовленість педагогів до роботи в інтегрованих навчальних середовищах. Багато вчителів звикли до традиційних методів навчання і можуть не мати достатньої кваліфікації для ефективної інтеграції різних дисциплін.

Крім того, інтеграція потребує зміни в освітніх програмах, що може бути складним завданням. Потрібно не лише адаптувати існуючі програми, але й розробити нові навчальні матеріали, що враховують міждисциплінарний підхід. Це вимагає додаткових ресурсів, які не завжди доступні в школах.

Також важливо врахувати можливі опозиції з боку батьків та освітніх адміністраторів, які можуть бути скептичними щодо нововведень. Вони можуть побоюватися, що інтеграція зменшить глибину знань у окремих предметах. Для подолання цього виклику важливо провести роз'яснювальну роботу, щоб пояснити переваги інтеграції та її вплив на підготовку учнів до реального життя.

Таким чином, впровадження інтеграції в освітні системи має як переваги, так і виклики. Успішна реалізація цього підходу вимагатиме зусиль з боку педагогів, адміністрації та всіх учасників освітнього процесу.

Питання:

1. Які основні переваги інтеграції в освітніх системах?
2. Як інтеграція сприяє розвитку наскрізних умінь?
3. Які виклики можуть виникнути при впровадженні інтеграції?
4. Як підготовленість педагогів впливає на успішність інтеграції?
5. Які зміни в освітніх програмах необхідні для інтеграції?
6. Чому важливо проводити роз'яснювальну роботу серед батьків?
7. Які методи можна використовувати для оцінки ефективності інтеграції?
8. Як інтеграція може вплинути на мотивацію учнів?
9. Які можливі наслідки для учнів при реалізації інтеграції?
10. Які ресурси потрібні для успішної інтеграції в освіті?

Теми для обговорення:

1. Переваги та недоліки інтеграції в освіті.
2. Вплив інтеграції на навчальний процес та його результати.
3. Роль адміністрації у впровадженні інтеграції.
4. Способи підтримки вчителів під час переходу до інтегрованого навчання.
5. Вивчення досвіду інших країн у впровадженні інтеграції.

Проекти-дослідження на тему "Оцінка потенційних викликів та переваг інтеграції в освіті":

1. Аналіз переваг інтеграції: дослідження, що вивчає, як інтеграція вплинула на розвиток учнів у різних країнах.
2. Виклики інтеграції в освіті: вивчення перешкод, з якими зіштовхуються педагоги, та способи їх подолання.

3. Порівняння ефективності інтегрованого та традиційного навчання: дослідження, яке проводить аналіз навчальних досягнень учнів в обох системах.
4. Роль педагогічної підготовки в успішності інтеграції: вивчення, як професійна підготовка впливає на реалізацію інтеграційних підходів.
5. Інтеграція як шлях до інновацій у навчанні: дослідження прикладів успішних інтегрованих проєктів у навчальних закладах.

Проект-дослідження: "Оцінка потенційних викликів та переваг, пов'язаних із впровадженням інтеграції в освітніх системах"

Мета:

Дослідити та оцінити потенційні переваги й виклики інтеграційного підходу в освітніх системах різних рівнів; розробити рекомендації щодо ефективного впровадження інтеграції.

Етапи реалізації проєкту:

1. Вступна частина (Підготовчий етап)

- **Формулювання мети та завдань дослідження.**
- **Визначення об'єкту та предмету дослідження:**
Об'єкт – освітні системи, в яких здійснюється інтеграція.
Предмет – потенційні виклики та переваги, які виникають під час впровадження інтеграції.
- **Збір та аналіз наукових джерел:**
Огляд літератури про існуючі підходи до інтеграції, їх ефективність та проблемні аспекти.

2. Дослідницький блок (Основна частина)

- **Методи дослідження:**
 - Аналіз документів (освітніх програм, планів, звітів про результати впровадження інтеграції).
 - Опитування серед педагогів, учнів, батьків щодо сприйняття інтеграції в навчанні.
 - Спостереження за уроками, які здійснюються із застосуванням інтегрованих методів.

- **Вивчення переваг інтеграції:**
 - Сприяння комплексному розвитку учнів (критичне мислення, співпраця, гнучкість).
 - Збільшення мотивації до навчання за рахунок зв'язку між предметами.
 - Адаптація до вимог сучасного суспільства (міждисциплінарний підхід).
- **Аналіз потенційних викликів:**
 - Труднощі у створенні інтегрованих програм та методик.
 - Перевантаження учителів під час підготовки уроків.
 - Відсутність необхідної інфраструктури чи ресурсів.
 - Суперечності між інтеграційними та традиційними підходами до навчання.

3. Практичний блок (Аналіз кейсів)

- **Вивчення реальних кейсів:** аналіз освітніх установ, що успішно впровадили інтеграцію, і тих, де були труднощі.
- **Порівняльний аналіз:** переваги та виклики, що виникли у різних типах закладів (школи, вищі навчальні заклади).

4. Формулювання висновків та рекомендацій

- **Рекомендації для вчителів і керівників освітніх установ:**
Як уникати поширених викликів та посилювати позитивний вплив інтеграції.
- **Пропозиції для підготовки фахівців:**
Зміни в програмах підготовки педагогів для підвищення їхньої компетентності в інтеграційних підходах.
- **Рекомендації для політики в освіті:**
Як удосконалювати нормативні акти та освітню політику для підтримки інтеграційного навчання.

5. Презентація результатів (Захист проєкту)

- **Підготовка звіту та мультимедійної презентації.**

- **Презентація перед зацікавленими сторонами:** освітянами, учнями, представниками управлінь освіти.
- **Обговорення та обмін ідеями:** залучення аудиторії до дискусії.

Заняття 5. Тематичний підхід до інтегрованого навчання та його застосування в освітньому процесі.

Тематичний підхід до інтегрованого навчання є важливим аспектом сучасної освіти, що дозволяє об'єднувати різні навчальні дисципліни навколо спільної теми. Цей підхід сприяє глибшому розумінню навчального матеріалу, оскільки учні мають можливість вивчати предмети в контексті реальних ситуацій, що робить процес навчання більш цікавим і ефективним.

Один з основних принципів тематичного підходу полягає в тому, що навчальний процес організується навколо певної теми, яка є актуальною та значущою для учнів. Наприклад, вивчаючи тему "Екологія", учні можуть досліджувати пов'язані з нею аспекти з таких предметів, як біологія, географія, фізика та навіть історія. Це допомагає їм побачити зв'язки між різними дисциплінами та розуміти, як знання можуть бути застосовані в практичних ситуаціях.

Тематичний підхід також сприяє розвитку критичного мислення і навичок аналізу, оскільки учні мають змогу аналізувати інформацію з різних джерел і формувати власні висновки. Це, в свою чергу, заохочує їх до самостійності та творчості у навчанні.

Для успішної реалізації тематичного підходу важливо, щоб вчителі мали достатню підготовленість і знання в різних галузях. Вони повинні вміти інтегрувати зміст навчання, створюючи навчальні проекти, які включають елементи з різних дисциплін. Також важливо забезпечити учням доступ до різноманітних ресурсів, які допоможуть їм у вивченні теми.

Ще одним аспектом тематичного підходу є активна участь учнів у навчальному процесі. Вони повинні бути залучені до обговорення теми,

висловлювати свої думки та ділитися власними спостереженнями. Це допомагає їм відчувати свою значимість у навчальному процесі і стимулює їхню мотивацію до навчання.

Отже, тематичний підхід до інтегрованого навчання є ефективним інструментом, який дозволяє учням отримувати більш глибоке і всебічне розуміння навчального матеріалу. Він допомагає зв'язати теорію з практикою, підвищуючи зацікавленість учнів та покращуючи їхні навчальні результати.

Питання:

1. Що таке тематичний підхід в інтегрованому навчанні?
2. Як тематичний підхід сприяє розвитку критичного мислення у учнів?
3. Які переваги має навчання навколо спільної теми?
4. Які дисципліни можна об'єднати при вивченні теми "Екологія"?
5. Чому важливо, щоб вчителі мали підготовленість в різних дисциплінах для успішної реалізації тематичного підходу?
6. Які ресурси можуть бути корисними для учнів при вивченні теми?
7. Як активна участь учнів впливає на їхню мотивацію?
8. Які методи можна використовувати для оцінки знань учнів у тематичному підході?
9. Які виклики можуть виникнути при впровадженні тематичного підходу?
10. Як тематичний підхід може сприяти розвитку творчих здібностей учнів?

Теми для обговорення:

1. Переваги та недоліки тематичного підходу в освіті.
2. Вплив тематичного навчання на успішність учнів.
3. Роль вчителя у впровадженні тематичного підходу.
4. Приклади успішних тематичних проєктів у навчальних закладах.
5. Способи залучення учнів до активної участі в навчальному процесі.

Проекти-дослідження на тему "Тематичний підхід до інтегрованого навчання":

1. Аналіз впливу тематичного підходу на навчальні досягнення учнів: дослідження, яке вивчає результати впровадження тематичних проектів.
2. Роль вчителя в реалізації тематичного підходу: вивчення методів і стратегій, що використовуються педагогами.
3. Вивчення прикладів успішних тематичних проектів в різних країнах: аналіз досвіду впровадження тематичного підходу.
4. Виклики та переваги тематичного навчання: дослідження думок вчителів і учнів про тематичний підхід.
5. Розробка методичних рекомендацій для вчителів щодо впровадження тематичного підходу в навчальний процес.

Тренінг-практикум: "Тематичний підхід до інтегрованого навчання та його застосування в освітньому процесі"

Мета:

Розкрити суть та переваги тематичного підходу до інтегрованого навчання; навчити учасників створювати інтегровані навчальні матеріали за темами, сприяти використанню цього підходу в освітньому процесі.

Тривалість: 3 години

1. Вступна частина (15 хвилин)

- **Привітання учасників.**
- **Оголошення мети та завдань тренінгу-практикуму.**
- **Мотиваційна вправа:** учасники діляться своїм досвідом застосування інтеграції в освітньому процесі (якщо такий є).

2. Теоретичний блок (30 хвилин)

- **Що таке тематичний підхід?**

Визначення та основні принципи тематичного підходу до інтегрованого навчання.

- **Переваги тематичного підходу:**

- Посилення зв'язку між навчальними предметами.
- Підвищення мотивації учнів завдяки вивченню матеріалу в контексті єдиної теми.
- Розвиток критичного мислення та творчих здібностей.
- **Приклади тематичних інтегрованих уроків:**
 - Тематика "Океани" (об'єднання природознавства, географії, мовного мистецтва, математики).
 - Тематика "Екологія міста" (об'єднання біології, соціальних наук, технологій, мистецтва).

3. Практичний блок (60 хвилин)

- **Групова робота:**

Учасники діляться на групи та отримують завдання розробити тематичний план уроку/навчального проєкту за обраною темою. Приклади тем для вибору: "Космос", "Енергія та ресурси", "Здоровий спосіб життя", "Історія моєї країни".

- Розподіл завдань між учасниками групи (відповідно до предметів, які можна інтегрувати).
- Формування мети та завдань тематичного навчального заняття.
- Розробка основних завдань і методів навчання.
- Визначення форм підсумкової роботи учнів.

4. Презентація проєктів (30 хвилин)

- Кожна група представляє розроблений план тематичного уроку або навчального проєкту.
- **Обговорення:**
 - Які переваги можуть мати запропоновані теми для учнів?
 - Які труднощі виникли під час планування?
 - Як можна вдосконалити розроблений підхід?

5. Вправа "Практичні кейси" (30 хвилин)

- Розгляд реальних кейсів впровадження тематичного підходу в різних навчальних закладах.
- Робота в парах для аналізу кейсів: визначення сильних і слабких сторін, можливостей покращення.

6. Підсумковий блок (15 хвилин)

- Вправа "Коло ідей": учасники діляться своїми висновками та планами застосування тематичного підходу в практиці.
- **Питання та відповіді:** учасники ставлять запитання стосовно конкретних ситуацій.
- **Зворотній зв'язок:** обмін враженнями від тренінгу.

Заняття 6. Діяльнісний підхід до інтегрованого навчання у сучасному освітньому процесі

Діяльнісний підхід до навчання є основою для формування активних і відповідальних учнів, здатних самостійно набувати знання через виконання практичних завдань. У контексті інтегрованого навчання він дозволяє поєднувати різні предмети і сфери знань, створюючи цілісну картину світу. Такий підхід мотивує учнів до активної участі у процесі навчання, допомагає краще зрозуміти взаємозв'язки між різними дисциплінами та застосовувати набуті знання в реальних життєвих ситуаціях.

Інтегроване навчання сприяє розвитку критичного мислення, креативності та розв'язання проблем, що є важливими складовими для сучасної освіти. Завдяки поєднанню знань з різних галузей, учні вчаться застосовувати теоретичні відомості на практиці. Під час таких уроків учні здобувають навички міжпредметних зв'язків, що допомагає їм бачити більш широкі контексти вивченого матеріалу та робить навчання більш осмисленим.

Одним із важливих аспектів діяльнісного підходу є залучення учнів до проектної діяльності. Проекти сприяють розвитку навичок співпраці, планування, пошуку інформації, аналізу результатів. Виконуючи проекти, учні не тільки

поглиблюють знання з предметів, а й розвивають соціальні навички, що є надзвичайно важливими в сучасному суспільстві. Інтеграція таких завдань у навчальний процес дозволяє дітям бачити практичну значимість того, що вони вивчають.

Важливою перевагою діяльнісного підходу є те, що він сприяє розвитку самостійності учнів. Коли вони беруть на себе відповідальність за виконання завдань, це допомагає формувати у них уміння працювати з інформацією, аналізувати її та робити висновки. Інтегровані уроки також дозволяють учням краще планувати свою роботу та організовувати час, що є важливими складовими особистої ефективності.

У сучасному освітньому процесі інтеграція знань з різних дисциплін дозволяє зробити навчання більш гнучким і адаптованим до потреб учнів. Діяльнісно орієнтовані методи навчання дають змогу учням не лише здобувати знання, але й застосовувати їх у реальному житті. Такий підхід стимулює розвиток соціальних і комунікативних навичок, а також вміння працювати в команді, що є важливим аспектом розвитку кожного учня.

Застосування діяльнісного підходу в інтегрованому навчанні підвищує ефективність освітнього процесу. Учні здобувають знання не лише з предметів, а й навчаються мислити цілісно, працюючи з різними джерелами інформації. Важливо, що при такому підході зберігається баланс між теоретичними знаннями та практичними навичками. Учні вчаться використовувати свої знання для вирішення конкретних завдань, що допомагає їм ставати більш підготовленими до реальних викликів життя.

Діяльнісний підхід є важливим елементом інтегрованого навчання, оскільки він дає учням можливість бути активними учасниками навчального процесу. Уміння застосовувати знання в реальних ситуаціях сприяє формуванню не лише теоретичних навичок, а й практичних. Таке навчання допомагає учням краще розуміти зміст навчальних предметів, а також збагачує їх досвід і підвищує інтерес до навчання.

Питання:

1. Які основні етапи розвитку діяльнісного підходу до інтегрованого навчання?
2. Як діяльнісно орієнтоване навчання впливає на активність учнів у процесі інтеграції знань?
3. Які переваги діяльнісного підходу в інтегрованому навчанні порівняно з традиційними методами навчання?
4. Які принципи діяльнісного підходу застосовуються в інтеграції освітніх дисциплін?
5. Як новітні технології підтримують діяльнісно орієнтований підхід в інтегрованому навчанні?
6. Які проблеми можуть виникнути при реалізації діяльнісного підходу в інтегрованому навчанні?
7. Як діяльнісно орієнтоване навчання допомагає учням розвивати критичне та креативне мислення?
8. Які освітні сфери та предмети найбільше вииграють від інтеграції через діяльнісний підхід?
9. Які методи оцінювання є найбільш ефективними для діяльнісного підходу в інтегрованому навчанні?
10. Як роль викладача змінюється при використанні діяльнісного підходу в інтегрованому навчанні?

Теми для обговорення:

1. Вплив діяльнісного підходу на успішність учнів у процесі інтеграції знань.
2. Роль проектної діяльності в інтегрованому навчанні: приклади та перспективи.
3. Вплив діяльнісного підходу на розвиток соціальних навичок учнів.

4. Як взаємодія між учителями різних предметів сприяє інтеграції навчання?
5. Порівняння ефективності діяльнісного підходу в інтегрованому навчанні та традиційних методів.

Проекти-дослідження на тему "Діяльнісний підхід до інтегрованого навчання":

1. Аналіз впливу діяльнісного підходу на розвиток міжпредметних зв'язків в освіті.
2. Дослідження впливу новітніх технологій на діяльнісний підхід до інтегрованого навчання.
3. Оцінка ефективності проектної діяльності як інструменту інтеграції знань у навчальному процесі.
4. Розробка рекомендацій для покращення впровадження діяльнісного підходу в інтегрованому навчанні.
5. Вивчення впливу діяльнісного підходу на підготовку учнів до реальних життєвих ситуацій.

Вирішення практичних завдань: "Діяльнісний підхід до інтегрованого навчання у сучасному освітньому процесі"

Мета:

Розглянути сутність діяльнісного підходу в інтегрованому навчанні; дати учасникам практичні навички застосування цього підходу в освітньому процесі.

Тривалість: 2 години

1. Вступна частина (15 хвилин)

- Знайомство з учасниками та цілями завдання.
- Коротке введення в діяльнісний підхід:

Пояснення основ діяльнісного підходу, який полягає у тому, щоб навчання

базувалося не лише на теоретичних знаннях, але й на активній практичній діяльності учнів.

- **Визначення ключових понять:**

- Інтеграція як методика об'єднання різних предметів.
- Діяльнісні підходи в контексті інтеграції.

- **Мотиваційна вправа:** учасники коротко описують, що вони розуміють під діяльнісним підходом і як його можна використати в інтеграційному навчанні.

2. Теоретичний блок (20 хвилин)

- **Основи діяльнісного підходу:**

- Як цей підхід пов'язаний із інтеграцією.
- Суть діяльності як активної взаємодії учня з навчальним середовищем.

- **Переваги діяльнісного підходу в інтегрованому навчанні:**

- Залучення учнів до реальних ситуацій.
- Розвиток компетенцій через виконання проектів та завдань.
- Підвищення мотивації та активності учнів.

3. Практичні завдання (60 хвилин)

- **Завдання 1: Проектування діяльнісного уроку з використанням інтеграційного підходу.** Учасники працюють у малих групах, розробляючи інтегрований урок на основі діяльнісного підходу.

- Вибір теми для уроку (наприклад, "Навколишнє середовище", "Енергія і ресурси", "Вплив технологій на життя людини").
- Визначення мети, завдань та діяльностей для учнів (робота в групах, дослідження, створення продукту: наприклад, плакат, презентація, відео).
- Об'єднання різних предметів (математика, природознавство, інформатика, мови тощо).
- Опис методів навчання (проекти, кейс-метод, проблемно-пошукове навчання).

- **Завдання 2: Визначення проблем і можливих рішень при впровадженні діяльнісного підходу.** Учасники отримують кейс, де описано реальні труднощі, що виникли при впровадженні діяльнісного підходу.

- Розбір проблемних ситуацій: перевантаження учнів, відсутність ресурсів, неготовність учителів.
- Розробка можливих рішень та рекомендацій для подолання цих труднощів.

4. Обговорення та презентація результатів (25 хвилин)

- Кожна група представляє свої напрацювання та рішення, обговорюючи:
 - Як використання діяльнісного підходу допоможе учням краще освоїти матеріал?
 - Які методи та форми навчання найкраще підійдуть для конкретної теми?
 - Як можна ефективно інтегрувати різні предмети, щоб це було корисно для учнів?
- Обговорення успіхів і труднощів, що виникли під час виконання завдань.

5. Підсумки та рекомендації (10 хвилин)

- Підведення підсумків тренінгу.
- Обмін думками: як діяльнісний підхід можна застосувати в реальних класах?
- Рекомендації для учасників щодо реалізації діяльнісного підходу в практиці.
- Зворотній зв'язок від учасників: що вони хочуть дізнатися більше, які інші питання треба розглянути.

Заняття 7 . Розробка інтегрованих навчальних програм в освітньому процесі

Інтегровані навчальні програми є важливим аспектом сучасного освітнього процесу. Вони об'єднують кілька предметів в єдину цілісну систему, що дозволяє створити більш комплексний підхід до навчання. Такий формат допомагає учням не лише засвоювати теоретичні знання, але й розвивати вміння застосовувати їх на практиці. При розробці таких програм важливо враховувати не тільки зміст предметів, але й способи їх взаємодії та зв'язку між різними дисциплінами.

Однією з головних цілей інтегрованих навчальних програм є формування у учнів системного мислення. За допомогою інтеграції предметів учні отримують змогу вивчати різні аспекти одного явища з різних точок зору, що сприяє глибшому розумінню матеріалу. Це дозволяє краще зрозуміти взаємозв'язки між знаннями з різних областей, підвищує загальну освіченість і критичне мислення учнів.

Для розробки ефективної інтегрованої програми важливо правильно вибудовувати структуру уроків. Вона має бути логічною та послідовною, щоб учні могли легко сприймати новий матеріал і бачити зв'язки між різними предметами. Використання різноманітних методів навчання, таких як проектна діяльність, групові завдання і дослідницька робота, дозволяє створити інтерактивну та цікаву атмосферу для учнів.

Значним етапом у розробці інтегрованих програм є включення новітніх технологій. Використання інформаційних технологій допомагає значно покращити процес навчання, зробити його більш доступним і ефективним. Електронні платформи, онлайн-ресурси, інтерактивні методи дозволяють учням отримувати знання в зручному та цікавому форматі. Це стимулює їхню активність і залученість до навчального процесу.

Інтегровані програми також сприяють розвитку важливих навичок, таких як співпраця та комунікація. У ході роботи над проектами та груповими завданнями учні вчаться взаємодіяти з однолітками, аргументувати свою думку

і працювати в команді. Ці навички є надзвичайно важливими для їхньої майбутньої професійної діяльності.

При розробці інтегрованих програм важливо враховувати індивідуальні особливості учнів. Це дозволяє створити більш гнучку систему навчання, яка підходить для різних категорій учнів з різними темпами навчання. Завдяки такому підходу кожен учень може отримати оптимальні умови для розвитку та успіху в навчанні.

Завершальним етапом розробки інтегрованих програм є оцінка їх ефективності. Це дозволяє з'ясувати, чи відповідає програма вимогам сучасного освітнього процесу, чи задовольняє потреби учнів і чи дозволяє досягти високих результатів. Оцінювання результатів навчання допомагає коригувати програму, робити її більш адаптованою до змін у соціокультурному контексті.

Питання:

1. Як інтегровані програми сприяють розвитку системного мислення учнів?
2. Які методи навчання використовуються в інтегрованих навчальних програмах?
3. Які переваги використання новітніх технологій при розробці інтегрованих програм?
4. Як інтегровані програми допомагають формувати важливі соціальні навички у учнів?
5. Які труднощі можуть виникнути при розробці інтегрованих навчальних програм?
6. Як розробка інтегрованих програм впливає на загальну освіченість учнів?
7. Яким чином інтегровані програми сприяють розвитку критичного мислення учнів?
8. Які дисципліни найкраще підходять для інтеграції в навчальний процес?

9. Як можна оцінити ефективність інтегрованих програм?
10. Які навички учнів розвиваються при роботі над проектами в інтегрованих програмах?

Теми для обговорення:

1. Роль інтегрованих програм у формуванні вміння застосовувати знання на практиці.
2. Як використання інтерактивних методів навчання покращує процес інтеграції знань.
3. Проблеми та рішення при впровадженні інтегрованих програм в різних освітніх системах.
4. Важливість співпраці учнів у процесі роботи над інтегрованими проектами.
5. Порівняння результативності інтегрованого і традиційного підходів до навчання.

Проекти-дослідження на тему "Розробка інтегрованих навчальних програм":

1. Дослідження ефективності інтегрованих програм на прикладі різних навчальних закладів.
2. Аналіз впливу новітніх технологій на інтегровані навчальні програми.
3. Вивчення досвіду інтеграції навчальних дисциплін в різних країнах.
4. Розробка рекомендацій щодо покращення структури інтегрованих програм.
5. Оцінка ефективності інтегрованих програм в підготовці учнів до майбутньої професійної діяльності.

Майстер-клас з використанням квесту: "Розробка інтегрованих навчальних програм в освітньому процесі"

Мета:

Познайомити учасників з процесом розробки інтегрованих навчальних програм через використання елементів квесту, що дозволяє закріпити отримані знання в практичному контексті.

Тривалість: 3 години

1. Вступна частина (15 хвилин)

- **Привітання учасників.**
- **Оголошення мети та завдань майстер-класу:**
Ознайомити учасників з процесом створення інтегрованих навчальних програм і навчитись використовувати квест як інструмент для інтеграції навчальних предметів.
- **Мотиваційна вправа:**
Учасники діляться своїм досвідом розробки навчальних програм або проектів у своїй педагогічній практиці.

2. Теоретичний блок (30 хвилин)

- **Що таке інтеграція в освіті?**
 - Огляд інтеграції як методології в освіті, зокрема, в контексті навчальних програм.
- **Розробка інтегрованих навчальних програм:**
 - Як правильно вибрати тему, що об'єднує різні предмети.
 - Як інтегрувати різні дисципліни (математика, наука, мовні предмети, мистецтво тощо).
 - Основні принципи та етапи розробки інтегрованих програм.
- **Що таке квест у навчанні?**
 - Як квести сприяють розвитку креативності, співпраці, логічного мислення та активного навчання.
 - Приклади успішного використання квестів у навчальному процесі.

3. Основна частина: Квест для розробки інтегрованої програми (90 хвилин)

- **Створення груп та розподіл завдань:**

Учасники розділяються на команди по 3-4 людини. Кожна команда отримує завдання — розробити інтегровану навчальну програму з використанням квесту.

- **Завдання для команд:**

1. **Вибір теми:**

Кожна команда обирає тему для навчальної програми з іноземної мови.

2. **Вибір предметів для інтеграції:**

Команди вибирають 2-3 предмети, які будуть об'єднані в програмі.

3. **Розробка квесту:**

Кожна команда створює сценарій квесту, що включає різні етапи навчання за вибраними темами і предметами:

- Задачі для учнів на кожному етапі (використання питань, завдань, практичних робіт).
- Діяльності, які стимулюють учнів до співпраці та вирішення проблем.
- Оцінка результатів учнів за допомогою різних методів (тестування, обговорення, практичні завдання).

4. **Опис результату:**

Команди визначають очікувані результати квесту, такі як здобуття нових знань, навичок, розвиток критичного мислення.

- **Презентація результатів команд:**

Кожна команда презентує свою ідею інтегрованої програми, описує етапи квесту та пояснює, чому вибрала саме ці предмети і методи для інтеграції. Вони також демонструють, як кожен етап допоможе учням досягти навчальних результатів.

4. Обговорення та зворотній зв'язок (30 хвилин)

- **Обговорення:**

Учасники аналізують проекти команд, визначають їх сильні сторони та можливі вдосконалення.

- **Запитання та відповіді:**

Учасники можуть ставити питання іншим командам та організаторам, зокрема, щодо специфіки інтеграції навчальних предметів через квест.

5. Підсумковий блок (15 хвилин)

- **Зворотний зв'язок від учасників:**

Кожен учасник ділиться своїми враженнями про майстер-клас, що нового вони дізналися та як можуть використати отримані знання в своїй педагогічній діяльності.

- **Підсумки:**

Ключові моменти для успішної розробки інтегрованих навчальних програм: вибір теми, правильне поєднання предметів та використання активних методів навчання, таких як квест.

- **Рекомендації:**

Поради для вчителів щодо створення інтегрованих програм з квестами та інтерактивними завданнями.

Заняття 8. Оцінка інтегративних підходів та їх вплив на ефективність навчання

Інтегративні підходи до навчання стали важливою частиною сучасної освітньої практики. Вони передбачають об'єднання різних предметів та дисциплін у єдину навчальну програму, що дає учням можливість отримати цілісне розуміння знань. Оцінка ефективності таких підходів дозволяє визначити, як вони сприяють покращенню академічних результатів та розвитку ключових компетентностей учнів. Впровадження інтегративних підходів допомагає учням засвоювати знання в контексті реальних ситуацій, що підвищує їхню мотивацію до навчання.

Інтеграція навчальних дисциплін сприяє розвитку міжпредметних зв'язків і дозволяє учням побачити, як знання з різних предметів взаємодіють і доповнюють одне одного. Замість того, щоб вивчати окремі предмети, учні можуть бачити, як вони застосовуються в реальному житті. Це дозволяє краще засвоювати матеріал, а також розвивати критичне мислення. Оцінка ефективності інтегративних підходів дозволяє з'ясувати, наскільки добре учні сприймають і застосовують знання в різних контекстах.

Одним із основних критеріїв успішності інтегративних підходів є їх здатність заохочувати учнів до активної участі в навчальному процесі. Завдяки інтеграції, учні стають більш залученими, оскільки навчання стає більш практичним та значущим. Вони здатні застосовувати набуті знання для вирішення реальних проблем, що позитивно позначається на рівні їх академічних досягнень. Оцінка результатів інтегративного навчання дозволяє виявити, наскільки ці методи сприяють розвитку глибоких знань у учнів.

Інтегративні підходи допомагають розвивати в учнів ключові компетентності, такі як креативність, комунікація, співпраця та критичне мислення. Об'єднання різних предметів дозволяє створити сприятливі умови для розвитку цих важливих навичок, оскільки учні працюють у групах, вирішують комплексні завдання та створюють нові ідеї. Оцінка цього процесу дає змогу визначити, які компетентності учні розвивають завдяки інтеграції предметів.

Не менш важливим є використання технологій для оцінки ефективності інтегративного навчання. Впровадження різноманітних технологічних інструментів, таких як онлайн-тести, інтерактивні платформи та системи зворотного зв'язку, дозволяє швидко оцінювати результати. Це дає змогу викладачам коригувати навчальний процес, з'ясувати проблеми, що виникають у учнів, і вдосконалювати стратегії інтеграції для досягнення кращих результатів.

Однією з проблем, з якими можуть зіткнутися освітні заклади при впровадженні інтегративних підходів, є нестача ресурсів, як матеріальних, так і людських. Відсутність підготовлених викладачів, недостатнє забезпечення

технологіями або неготовність учнів до змін можуть стати серйозними викликами для успішного впровадження інтеграції. Оцінка цих проблем дозволяє своєчасно вжити заходів для їх подолання.

Заключним етапом оцінки ефективності інтегративних підходів є порівняння результатів навчання учнів, які використовують цей підхід, з тими, хто навчається за традиційними програмами. Порівняння результатів допомагає зрозуміти, чи виправдовує інтеграція свою ефективність і чи варто її впроваджувати в інших навчальних закладах.

Питання:

1. Які основні критерії ефективності інтегративних підходів у навчанні?
2. Як інтеграція навчальних дисциплін змінює концепцію освіти?
3. Як інтеграція сприяє залученню учнів до навчання?
4. Як інтегративні підходи розвивають критичне мислення учнів?
5. Як оцінка результатів інтегративного навчання покращує методику викладання?
6. Які технології використовуються для оцінки ефективності інтегративного навчання?
7. Які проблеми можуть виникнути при впровадженні інтегративних підходів?
8. Як можна оцінити вплив інтеграції на академічні результати учнів?
9. Як інтеграція сприяє розвитку ключових компетентностей учнів?
10. Як можна порівняти ефективність інтегративних і традиційних підходів?

Теми для обговорення:

1. Вплив інтегративних підходів на ефективність навчання учнів.
2. Роль технологій в оцінці інтегративного навчання.
3. Виклики та переваги інтеграції в освітньому процесі.
4. Співпраця викладачів у рамках інтеграції навчальних дисциплін.

5. Порівняння результатів навчання при використанні інтегративного та традиційного підходів.

Проекти-дослідження на тему "Оцінка інтегративних підходів":

1. Дослідження впливу інтеграції навчальних дисциплін на успішність учнів.
2. Аналіз результатів навчання учнів, які використовують інтегративний підхід.
3. Оцінка розвитку ключових компетентностей учнів через інтегративне навчання.
4. Розробка рекомендацій для вдосконалення інтегративного підходу в навчальних закладах.
5. Порівняння ефективності інтеграції в різних освітніх системах.

Проект-дослідження: "Оцінка інтегративних підходів"

1. Назва проєкту:

Оцінка інтегративних підходів у сучасному освітньому процесі: вивчення ефективності та перспектив

2. Мета проєкту:

Метою даного проєкту є оцінка ефективності інтегративних підходів до навчання, визначення їх впливу на успішність учнів та розвитку їхніх ключових компетенцій. Проєкт передбачає вивчення того, як інтеграція різних навчальних дисциплін сприяє підвищенню якості освіти та формуванню у учнів необхідних навичок для успішної адаптації в сучасному світі.

3. Завдання проєкту:

- Вивчити сучасні інтегративні підходи до навчання та їх застосування в освітньому процесі.
- Оцінити вплив інтегративного підходу на рівень успішності учнів.
- Визначити розвиток ключових компетенцій учнів за допомогою інтегративного навчання.

- Порівняти результати учнів, які навчаються за інтегрованими програмами, з учнями, що користуються традиційними підходами.
- Розробити рекомендації для вдосконалення процесу інтеграції в освітніх установах.

4. Методологія дослідження:

- **Аналіз наукової літератури:** Ознайомлення з основними теоріями інтегративних підходів до навчання, аналіз існуючих досліджень, що стосуються інтеграції навчальних предметів.
- **Емпіричні дослідження:** Проведення анкетувань, інтерв'ю з учителями та учнями, спостереження за навчальним процесом.
- **Порівняння результатів:** Аналіз успішності учнів за допомогою інтегративного підходу та традиційних методів навчання, використання тестів, контрольних робіт і проектів.
- **Кейс-стаді:** Вивчення практик інтеграції навчальних предметів в різних навчальних закладах для виявлення ефективних моделей.

5. Очікувані результати:

- Визначення переваг і недоліків інтегративних підходів в навчанні.
- Виявлення ключових факторів, що сприяють ефективності інтеграції в освітньому процесі.
- Підготовка рекомендацій щодо покращення впровадження інтеграції в школах та інших навчальних закладах.
- Формування висновків про вплив інтегративного підходу на навчальні результати та загальний розвиток учнів.
- Порівняльний аналіз різних моделей інтеграції, що дозволить обрати найефективніші стратегії.

6. Етапи реалізації проєкту:

- **Етап 1:** Ознайомлення з теоретичними основами інтегративного навчання та збору даних для дослідження.
- **Етап 2:** Проведення емпіричного дослідження в класах з інтегрованими та традиційними підходами.

- **Етап 3:** Аналіз зібраних даних, порівняння результатів.
- **Етап 4:** Розробка рекомендацій щодо впровадження інтеграції в навчальні заклади.
- **Етап 5:** Підготовка та презентація звіту з результатами дослідження.

7. Ресурси:

- Підручники та методичні посібники з інтеграції в освіті.
- Комп'ютерна техніка та програмне забезпечення для збору та аналізу даних.
- Матеріали для анкетування та проведення інтерв'ю.
- Співпраця з освітніми закладами для проведення досліджень.

8. Очікувані висновки:

- Усі дослідження будуть сприяти глибшому розумінню того, як інтеграція допомагає учням вчитися більш ефективно та розвивати необхідні для майбутнього навички.
- Проєкт допоможе визначити, які моделі інтеграції найбільш успішні, що дозволить адаптувати ці підходи до інших освітніх контекстів

Теми для наукових досліджень

1. Вплив інтегрованого навчання на розвиток комунікативних навичок учнів

Дослідження ефективності інтегрованого навчання в підвищенні рівня комунікації між учнями різного віку та статі.

2. Психологічні аспекти мотивації в інтегрованому навчанні

Вивчення ролі внутрішньої та зовнішньої мотивації в успішності учнів під час інтегрованого навчання.

3. Самооцінка учнів як фактор успіху в інтегрованому навчанні

Аналіз впливу самооцінки на результати навчання учнів в контексті інтеграції різних предметів.

4. Соціальна взаємодія в групових проєктах: досвід інтегрованого навчання

Дослідження впливу соціальної взаємодії на результати навчання в групах під час виконання інтегрованих проектів.

5. Альтернативні методи оцінювання в інтегрованому навчанні: переваги та виклики

Аналіз ефективності альтернативних методів оцінювання (портфоліо, самооцінка) у процесі інтегрованого навчання.

6. Роль вчителя в створенні підтримуючого середовища для інтегрованого навчання

Дослідження стратегій, які використовують вчителі для створення атмосфери довіри та взаємоповаги в класі.

7. Взаємозв'язок між стилями навчання учнів та інтеграцією предметів

Вивчення того, як різні стилі навчання впливають на ефективність інтегрованого навчання та способи адаптації навчального процесу.

8. Зворотний зв'язок як інструмент розвитку учнів в інтегрованому навчанні

Аналіз впливу зворотного зв'язку від вчителів на мотивацію і результати навчання учнів у рамках інтегрованого підходу.

Тест для самоконтролю

1. Що таке інтеграція в освіті?

- А) Процес об'єднання різних навчальних дисциплін
- В) Метод викладання, що використовує традиційні підходи
- С) Спосіб оцінювання учнів
- D) Система управління навчальним процесом

2. Яка з наведених теорій лежить в основі інтегративного підходу в освіті?

- А) Конструктивізм
- В) Дедуктивний метод
- С) Екстраполяція
- D) Статичний підхід

3. Які з наступних навичок є наскрізними в інтегрованому навчанні?

- А) Критичне мислення
- В) Лише математичні навички
- С) Лексичний запас
- D) Граматичні правила

4. Яка з переваг інтеграції в освіті вказує на підвищення зацікавленості учнів?

- А) Зниження затрат на навчання
- В) Поліпшення пам'яті
- С) Залучення учнів до активного навчання
- D) Спрощення навчальної програми

5. Які методи можуть бути використані для оцінки ефективності інтегративного навчання?

- А) Тільки письмові екзамени
- В) Портфоліо, самооцінка, групові проекти
- С) Лише усні іспити
- D) Тестування з усіх предметів окремо

6. Який підхід передбачає активну участь учнів у навчальному процесі?

- А) Традиційний
- В) Декларативний
- С) Діяльнісний
- D) Пояснювальний

7. Яка з наступних характеристик властива діяльнісному підходу в інтегрованому навчанні?

- А) Пасивне засвоєння інформації
- В) Підкреслення рутинних завдань
- С) Виконання практичних завдань у реальних ситуаціях
- D) Виключення командної роботи

8. Які з наведених аспектів можна вважати потенційними викликами впровадження інтеграції в освіті?

- А) Висока мотивація учнів

- В) Складність координації між викладачами
- С) Зростання успішності
- D) Зменшення потреби в навчальних матеріалах

9. Яка з цих стратегій підтримує тематичний підхід до інтегрованого навчання?

- А) Викладання окремих предметів без зв'язку
- В) Об'єднання тем у міждисциплінарні проекти
- С) Використання традиційних методів оцінювання
- D) Відсутність співпраці між учнями

10. Яка роль інноваційних підходів у навчанні?

- А) Підтримка традиційних методів
- В) Зниження якості освіти
- С) Підвищення ефективності навчального процесу
- D) Обмеження в навчальних програмах

11. Які з наведених методів інтегрованого навчання є прикладами активних форм роботи?

- А) Лекція
- В) Дискусія, групова робота
- С) Тестування
- D) Декларативний виклад інформації

12. Які результати інтеграції в освіті можуть бути позитивними?

- А) Підвищення успішності учнів
- В) Зниження зацікавленості в навчанні
- С) Зменшення співпраці між учнями
- D) Погіршення комунікативних навичок

13. Яка з наведених концепцій є ключовою в розвитку наскрізних умінь?

- А) Лише знання
- В) Навички застосування знань в реальному житті
- С) Ручне запам'ятовування інформації
- D) Перевага теорії над практикою

14. Яка стратегія найбільш ефективно сприяє розвитку критичного мислення?

- А) Пасивне слухання лекцій
- В) Аналіз та обговорення випадків
- С) Рутинне виконання завдань
- D) Лише письмові контрольні роботи

15. Яка з характеристик інтегрованого навчання найбільш важлива для викладача?

- А) Використання лише традиційних підходів
- В) Адаптація до потреб і інтересів учнів
- С) Обмеження в ресурсах
- D) Уникнення співпраці з колегами

16. Яке з наступних тверджень є вірним щодо діяльнісного підходу в інтегрованому навчанні?

- А) Дослідження теми є необов'язковим
- В) Залучення учнів до активної діяльності є критично важливим
- С) Спостереження за навчанням не є важливим
- D) Всі учні мають працювати однаково

17. Яка з цих стратегій сприяє формуванню міждисциплінарних зв'язків?

- А) Лекція за темою одного предмета
- В) Проектна діяльність, що об'єднує різні дисципліни
- С) Вивчення окремих предметів без зв'язку
- D) Письмові роботи на одній темі

18. Як інтеграція в освіті може вплинути на мотивацію учнів?

- А) Підвищити їхню мотивацію до навчання
- В) Зменшити їхню зацікавленість
- С) Ніяк не вплине
- D) Погіршити взаємодію з викладачами

19. Який з підходів найкраще підходить для розробки інтегрованих навчальних програм?

- А) Тільки стандартні програми
- В) Гнучкий підхід, що враховує потреби учнів
- С) Виключно теоретичні програми
- D) Усі програми без змін

20. Яка роль оцінки в інтегрованому навчанні?

- А) Лише формальність
- В) Інструмент для моніторингу прогресу та розвитку учнів
- С) Метод для обмеження участі учнів
- D) Спосіб контролю за викладачами

Ключ до тесту:

1.	A	11.	B
2.	A	12.	A
3.	A	13.	B
4.	C	14.	B
5.	B	15.	B
6.	C	16.	B
7.	C	17.	B
8.	B	18.	A
9.	B	19.	B
10.	C	20.	B

Завдання для самоконтролю

Завдання 1: Оцінка ефективності інтеграції навчальних дисциплін

1. Охарактеризуйте основні методи інтегративного навчання.
2. Які переваги має інтеграція дисциплін для розвитку учнівських компетенцій?
3. Наведіть приклади ефективного використання інтеграції в навчанні природничих та гуманітарних дисциплін.
4. Як інтеграція впливає на розвиток критичного мислення у школярів?

Завдання 2: Розробка інтегрованих навчальних програм

1. Визначте основні етапи створення інтегрованої навчальної програми.

2. Як вибір навчальних предметів для інтеграції впливає на програму?
3. Назвіть методи оцінювання результатів навчання в інтегративних програмах.
4. Як можна адаптувати інтегративні підходи для учнів з особливими освітніми потребами?

Завдання 3: Методологія інтегративного навчання

1. Які основні принципи інтегративного навчання?
2. Як інтеграція навчальних дисциплін сприяє розвитку творчих здібностей учнів?
3. Розгляньте різні підходи до інтеграції у початковій школі.
4. Як взаємодія вчителів різних предметів впливає на успішність учнів при інтеграційному навчанні?

Рекомендована література

1. Пахомова Т. С. Інтегроване навчання як сучасна технологія в освіті. Освіта і розвиток обдарованої особистості. 2022. № 1. С. 12–18.
2. Левченко О. В. Інтеграція змісту освіти: нові підходи та технології. Педагогіка і психологія: теорія, методи, практика. К., 2018. Вип. 5. С. 55–62.
3. Сташевська Н. О. Інтегровані методи навчання: теорія і практика. Київ : Педагогічна думка, 2020. 250 с. С. 47–52.
4. Мельник В. І., Григоренко Т. П. Інноваційні підходи до інтеграції навчальних дисциплін. Професійна освіта: теорія і практика. 2021. Вип. 4. С. 89–95.
5. Пономаренко О. І. Інтегроване навчання в системі освіти: виклики та перспективи. Освітні технології і суспільство. 2023. Т. 2. С. 10–15.

Допоміжна література

1. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : науково-методичний посібник / О.І. Пометун, А.В. Пироженко ; ред. О.І. Пометун. – К. : А.С.К., 2004. – С. 8 – 24
2. Unin N., Bearing P. Brainstorming as a Way to Approach Student-centered Learning in the ESL Classroom. Procedia Soc. Behav. Sci. 2016. № 224. P. 605–612.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>.
4. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua/>

Навчальне видання

Ірхіна Ю.В.

**методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни
«Інтерактивні методи навчання» для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література
(корейська))**

Методичний посібник